

วรรณคดีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวความคิดเกี่ยวกับสมรรถภาพในการปฏิบัติงานของอาจารย์พลศึกษา วรรณคดีและงานวิจัยที่เกี่ยวกับค่านี้นั้นโดยตรงมีน้อย ส่วนมากนักการศึกษาและนักวิชาการ ใค้คนควาและทำการวิจัยในเรื่องคุณลักษณะของครูพลศึกษา ผู้วิจัยใค้ศึกษาคนควา เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องแล้ว เห็นว่สิ่งใค้ควรนำมากล่าวถึง เพื่อประกอบการ วิจัยในเรื่อง ความคิดเห็นของผู้บริหาร อาจารย์และนักศึกษา เกี่ยวกับสมรรถภาพใค้ การปฏิบัติงานของอาจารย์พลศึกษาใค้วิทยาลัยพลศึกษา ควรประกอบควยสิ่งใค้ต่อไปนี้คือ

1. ความหมายของสมรรถภาพใค้การปฏิบัติงาน
2. คุณลักษณะของครูใค้
3. คุณลักษณะของครูพลศึกษา
4. งานวิจัยใค้เกี่ยวข้อง

ความหมายของสมรรถภาพใค้การปฏิบัติงาน

จากการศึกษาเกี่ยวกับสมรรถภาพใค้การปฏิบัติงาน ใค้มีผู้ใค้ความหมายของ คำว่ "สมรรถภาพ" ใค้ดังนี้

กูค (Good) ใค้ใค้คำจำกัดความว่ "สมรรถภาพหมายถึง ทักษะ มโนทัศน์ และ เจตคติใค้จำเป็นใค้การปฏิบัติงานทุกชนิด"¹

แอนเดอร์สัน (Anderson) กลาวว่ "สมรรถภาพ หมายถึง พฤติกรรม ของครูใค้เราจะสังเกตเห็นได้ และพฤติกรรมนี้จะมีผลต่อกระบวนการใค้เรียนรู้ของนักเรียน

¹Carter V. Good, Dictionary of Education (New York : McGraw Hill Book Co., 1973), p. 121.

ในทางมาก เช่น สมรรถภาพในการเขียนวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม สมรรถภาพในการใช้เทคนิคการถามเป็นต้น"¹

ดอดด์ (Dodl) กล่าวว่า "สมรรถภาพของครู หมายถึง เจตคติ ความเข้าใจ ทักษะ และพฤติกรรมของครูที่จะเอื้ออำนวยต่อความสำเร็จของงานของนักเรียนทั้งในชั้นร่างกาย สติปัญญา อารมณ์และสังคม"²

ฮุสตัน (Houston) กล่าวว่า "สมรรถภาพ หมายถึง เกณฑ์มาตรฐานค่าที่สุดที่แสดงระดับพื้นฐานของคุณค่าที่จะแสดงออก และคุณสมบัติที่ให้อบเชคของการปฏิบัติ"³

ชมพันธ์ กุญชร ณ อยุธยา ได้แปลความหมายของคำว่า "สมรรถภาพพื้นฐาน" (Competency-Based) ไว้ว่า หมายถึง ความรู้ ทักษะและเจตคติที่ผู้เป็นครูพึงมีในการที่จะช่วยให้เด็กเรียนได้พัฒนาทั้งทางด้านสติปัญญา สังคม อารมณ์และร่างกาย"⁴

¹Hans O. Anderson, "Competency-Based Instruction for Science Teacher Preparation in Development Countries," (Mimeographed) Bangkok : PTST 1972 : p. 1.

²Norman R. Dodl, "Selecting Competency Outcomes for Teacher Education," The Journal of Teacher Education 26 (Fall 1973) : 194.

³Robert W. Houston, "Three Views of Competency Based Education : II University of Houston," in Performance Based Teacher Education : A Source Book, ed. John Aquino (Washington D.C., 1976) : 32-33.

⁴ชมพันธ์ กุญชร ณ อยุธยา, "แนวโน้มในการจัดฝึกหัดครู," กรุ๊ปปริทัศน์ 1 (พฤษภาคม 2519) : 15.

คุณลักษณะของครูที่ดี

จากการศึกษาของผู้วิจัยพบว่า การกล่าวถึงสมรรถภาพในการปฏิบัติงานของ อาจารย์นั้น ส่วนมากจะ เกี่ยวข้องกับคุณลักษณะของครูที่ดีกว่า อันเป็นองค์ประกอบพื้นฐาน ที่สำคัญยิ่งต่อการกำหนดขอบข่ายของสมรรถภาพในการปฏิบัติงานของอาจารย์พลศึกษา ในวิทยาลัยพลศึกษา

พระพุทธเจ้า ได้กำหนดลักษณะของครูที่ดีไว้ 7 ประการคือ

1. ปิโย คือ การทำตัวให้เป็นที่รักแก่ศิษย์และบุคคลทั่วไป
 2. คุรุ คือ การ เป็นบุคคลที่มีความหนักแน่น มีจิตใจที่มั่นคง
- กอปรด้วยความรนา เคารพ
3. ภาวนีโย คือ การ เป็นผู้ที่ได้รับการยกย่องว่าเป็นผู้มี ความประพฤติดีงาม
 4. วัชตา คือ เป็นผู้มี ความมานะในการ ตักเตือนสั่งสอนโดยไม่เกรงกลัวว่าจะเกลียดหรือโกรธ มีความเฉลียวฉลาดในการใช้คำพูด
 5. วจนกขโม คือ ความ เป็นผู้มี ความอดทนต่อถ้อยคำโดยมีเจตนาดีเป็นที่ตั้ง
 6. คมภีร ถลกคตา คือ การ รู้จักสอนจากง่ายไปหายาก หรือ มีความลึกซึ้งขึ้นโดยลำดับ
 7. โนจฺจ ฐาเน นีโยชเย คือ การ รู้จักแนะนำในทางที่ถูกที่ควร ไม่แนะนำนอกคอกนอกทาง¹

นอกจากนี้ยังมีนักการศึกษาที่มีชื่อเสียงหลายท่านได้ให้ทัศนะไว้ดังนี้

บุญดิน อัครถาวร กล่าวว่า ลักษณะของครูที่ดีนั้น อย่างน้อยควรมี 3 ประการคือ

1. ครูควร เป็นผู้มี ความรู้ คือมีทั้งความรู้ในเนื้อหาวิชา และจะต้อง

สร้างสมเพิ่มพูนอยู่เสมอ

¹จากพระไตรปิฎก, อังใน วรรคกัถี เพ็ชรขอบ, หลักและวิธีสอนวิชาพลศึกษา, หน้า 35.

2. ครูควรเป็นผู้มีความสามารถในกลวิธีสอน สามารถถ่ายทอดความรู้ แนววิธีแห่งปัญญา และอบรมชักนำเด็กไปสู่หนทางอันดีงาม

3. ครูควรเป็นผู้ที่เปี่ยมไปด้วยคุณธรรมและวัจนธรรม¹

สุรินทร์ สรสิริ มีความเห็นว่า ครูที่ดีจะต้องมีคุณลักษณะ 6 ประการคือ

1. บุคลิกภาพที่ แต่งกายดี เชื่อมั่นในตนเอง วาจาดี และปรับตัวดี
2. การจัดห้องเรียนดี มีความเหมาะสมในบรรยากาศถูกสุขลักษณะ เก็บอุปกรณ์ต่าง ๆ ไว้อย่างเหมาะสม
3. มีความสัมพันธ์อันดีกับนักเรียน
4. การสอนดี มีการเตรียมการสอนตามหลักสูตรและสอนได้ตามนั้น และครูจะต้องมีความรู้ในเรื่องที่สอน เป็นอย่างดี
5. มีเจตคติที่ดีต่ออาชีพครู จะต้องมีการพยายามรักษาและวินัยตามระเบียบประเพณีของครู และศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมอยู่เสมอ
6. มีความสัมพันธ์กับบุคลากรอื่น²

ระเบียบประเพณีของครูว่าด้วยวินัยของครู ใดแก่

1. ครูต้องสนับสนุนและปฏิบัติตามนโยบายของรัฐบาลโดยบริสุทธิ์ใจ
2. ครูต้องตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ของตนให้เกิดผลดี ด้วยความเอาใจใส่ระมัดระวังรักษาผลประโยชน์ของสถานศึกษา
3. ครูต้องสุภาพเรียบร้อย เชื้อพียงและไมแสดงความกระด้างกระเดื่องต่อผู้บังคับบัญชา ผู้ใต้บังคับบัญชาต้องปฏิบัติตามคำสั่งของผู้บังคับบัญชา ซึ่งสั่งในหน้าที่การงานโดยชอบด้วยกฎหมายและระเบียบของสถานศึกษา

¹บุญถิ่น อัตถากร, "แนวนโยบายการผลิตครูในอนาคต," เอกสารชุดแผนแพรงการศึกษา 10 (ตุลาคม 2514) : 12-17.

²สุรินทร์ สรสิริ, "ครูคือนั้นเป็นอย่างไร," วิทยจารย์ 5 (กรกฎาคม 2515) : 3-9.

4. ครูต้องอุทิศเวลาของตนให้แก่สถานศึกษา จะละทิ้งหรือทอดทิ้งหน้าที่การงานมิได้
5. ครูต้องประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ศิษย์ และไม่หมิ่นเหยียดหยามบุคคลใด ๆ
6. ครูต้องประพฤติตนอยู่ในความสุจริต และปฏิบัติหน้าที่ของตนด้วยความซื่อสัตย์เที่ยงธรรม
7. ครูต้องรักษาชื่อเสียงมิให้เสื่อมเสีย เป็นผู้ประพฤติชั่ว เช่นประพฤติตนเป็นกบฏ เสเพล หมกมุ่นในการพนัน มีหนี้สินรุงรัง
8. ครูต้องถือและปฏิบัติตามแบบธรรมเนียบของสถานศึกษา
9. ครูต้องรักษาความสัมพันธ์ระหว่างครู และช่วยเหลือซึ่งกันและกันในหน้าที่การงาน¹

ระเบียบประเพณีว่าด้วยจรรยาบรรณของครู ได้แก่

1. ครูควรมีศรัทธาในอาชีพครู และให้เกียรติแก่ครูด้วยกัน
 2. ครูควรบำเพ็ญตนให้สมกับที่โลกถือว่า เป็นครู
 3. ครูควรใฝ่ใจหาความรู้ความชำนาญอยู่เสมอ
 4. ครูควรตั้งใจฝึกสอนศิษย์ให้เป็นพลเมืองดีของชาติ
 5. ครูควรร่วมมือกับบุคคลอื่นในการอบรมสั่งสอนศิษย์
- อย่างใกล้ชิด
6. ครูควรรู้จักเสียสละ และรับผิดชอบในหน้าที่การงาน
- ทั้งปวง
7. ครูควรรักษาชื่อเสียงของคณะครู
 8. ครูควรมีขวัญดี พยายามสร้างฐานะของตนเอง
 9. ครูควรยึดมั่นในศาสนาที่ตนนับถือและไม่ลบหลู่ศาสนาอื่น
 10. ครูควรบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ต่อสังคม²

คณะกรรมการปฏิรูปการศึกษาได้กำหนดบทบาทของครูที่พึงประสงค์ สรุปได้ดังต่อไปนี้คือ

¹ ชำเลียง วุฒิจันทร์, "วินัยข้าราชการ," กฎหมายเกี่ยวกับการบริหารการศึกษา (พระนคร : ไทยวัฒนาพานิช, 2516), หน้า 606.

² เรื่องเดียวกัน, หน้า 607.

1. ปรับปรุงตนเองให้ทันสมัยในบ้านวิชาการอยู่เสมอ มั่นใจ และศรัทธาในอาชีพครู
2. มีความคิดเป็นของตนเอง กล้าที่จะแสดงความรู้หรือความคิดเห็น
3. ประพฤติตนและวางตนอยู่ในกรอบของศีลธรรม จรรยาที่เป็นที่ยอมรับกันในชุมชน
4. ประกอบอาชีพเพื่อหารายได้เลี้ยงชีพพอสมควรแก่สภาพ มีความมานะบากบั่นและมีขยันขันแข็ง
5. เปลี่ยนแปลงบทบาทจากผู้นับดู ผู้แสดง มา เป็นผู้กระตุ้น เราและสนับสนุนให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ รู้จักคิดอย่างมีเหตุผล รู้จักรับผิดชอบ
6. ฝึกนักเรียนให้มีความสามารถในการทำงานร่วมกัน รับผิดชอบต่อส่วนรวม เคารพกฎของสังคม เป็นน้ำใจเป็นประชาธิปไตย
7. สนใจศึกษาธรรมชาติ และความแตกต่างในตัวของแต่ละคน เพื่อส่งเสริมความฉันทามิตรภาพ
8. ส่งเสริมให้นักเรียนเป็นผู้ฝึกฝนคุณธรรม จริยธรรม เห็นคุณค่าและรักษาไว้ซึ่งเอกลักษณ์และวัฒนธรรมของชาติ
9. ค้นหาความรู้และให้ความสนใจในการเกษตร พืชที่จะสามารถมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเกษตรในท้องถิ่นใดเป็นอย่างดี
10. สนใจในตัวศิษย์แต่ละคนให้ความรัก ความเอาใจใส่เท่าเทียมกัน เพื่อให้ได้รับความสนิทสนมไว้วางใจจากศิษย์
11. ส่งเสริมการดำเนินชีวิต ความวิถึทางประชาธิปไตยแก่ชุมชน โดยประพฤติตนเป็นแบบอย่าง และชักนำผู้อื่นให้ประพฤติตามในโอกาสอันเหมาะสม
12. รักความยุติธรรม กล่าวหาญที่จะต่อสู้เพื่อความ เป็นธรรมของสังคมควยปัญญาและสติที่ถูกต้อง เหมาะสมตามขนบธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรม
13. เต็มใจที่จะมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อพัฒนาท้องถิ่น และสร้างสัมพันธ์ภาพอันดีระหว่างโรงเรียนกับชุมชน¹

¹ คณะกรรมการวางแผนพื้นฐานเพื่อการปฏิรูปการศึกษา, รายงานฉบับสมบูรณ์ ของคณะกรรมการวางแผนพื้นฐานเพื่อการปฏิรูปการศึกษา (พระนกร : สุมาคมผู้บริหาร การศึกษาแห่งประเทศไทย, 2518), หน้า 142.

ศาสตราจารย์ บัณฑิต กล่าวว่า วิชาชีพครูอยู่ในฐานะที่เป็นวิชาชีพชั้นสูง ผู้ที่จะเป็นครูจึงจำเป็นต้องมีความรู้ ทักษะ และทัศนคติในแนวทางต่อไปนี้

1. วิชาสามัญทั่วไป (General Education)
2. วิชาสามัญ เอก-โท เฉพาะตัว (Specialized Education)
3. วิชาการศึกษา (Professional Education)
4. สมรรถภาพในการเป็นครู (Teacher' Competencies)

และท่านยังได้กล่าวเน้นว่า โดยเฉพาะ "สมรรถภาพในการเป็นครู" นั้น ผู้เรียนจะต้องสร้างตัวเองให้มีความสามารถต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1. สามารถทำการสอนได้เป็นอย่างดี โดยรู้จัก
 - 1.1 ใช้หลักจิตวิทยาการเรียนรู้
 - 1.2 ใช้หลักการเจริญเติบโตและพัฒนาการของเด็ก
 - 1.3 ทำบรรยากาศให้เหมาะสมที่จะเกิดการเรียนรู้
 - 1.4 วางแผนสำหรับการสอนอย่างละเอียดถี่ถ้วน
 - 1.5 ใช้วิธีสอนแบบต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม
 - 1.6 ใช้แบบสอนชนิดต่าง ๆ เพื่อวัดผลการเรียนและเพื่อวิเคราะห์

แก้ไข และรู้จักการวัดผลโดยทั่วไป

1.7 ปกครองชั้นและบริหารงานชนิดต่าง ๆ ของชั้นได้อย่างเรียบร้อย และราบรื่น และปฏิบัติงานธุรการต่าง ๆ ของโรงเรียนได้

2. สามารถอบรม แนะนำ และปกครองได้เป็นอย่างดีโดยรู้จัก

2.1 หลักการที่ว่าถ้าทุกคนสร้างคุณธรรม และหลักธรรมต่าง ๆ ไว้ประจำตัวได้แล้วก็ย่อมจะปกครองตัวเองได้

- 2.2 ใช้หลักการและวิธีการทางการแนะนำ
- 2.3 สร้างสัมพันธภาพที่ดีกับบิดามารดาและผู้บริหาร
- 2.4 ใช้ผลของการวิจัยและผลของการทดสอบต่าง ๆ ให้เป็นประโยชน์

ในการอบรม

3. สามารถทำกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียนได้เป็นอย่างดีโดยรู้จัก
 - 3.1 ภูมิใจในความงามของจังหวัด "กิจกรรมในหลักสูตร" หรือ "กิจกรรมรวมหลักสูตร" ชนิดต่าง ๆ
 - 3.2 รับหน้าที่และภาระในการปฏิบัติกิจกรรมเหล่านั้นตามแผน
 - 3.3 รักษาสัมพันธ์ภาพอันดีกับที่ร่วมงานทั้งปวงของโรงเรียน
4. สามารถสร้างสัมพันธ์ภาพอันดีและร่วมมือกับชุมชนเป็นอย่างดี โดยรู้จัก
 - 4.1 ช่วยเหลือชุมชนในการแก้ปัญหาของชุมชนนั้น
 - 4.2 ทำให้ชุมชนเข้าใจโรงเรียนและสนับสนุนโรงเรียนในทางที่เหมาะสม
 - 4.3 หาความร่วมมือและช่วยเหลือจากบิดามารดาและผู้นักครอง
 - 4.4 หานุเคราะห์และสิ่งต่าง ๆ ในชุมชนที่เป็นประโยชน์ในการสอน
 - 4.5 ร่วมมือกับทางราชการปรับปรุงชุมชน
5. สามารถเป็นครูชั้นอาชีพ โดยรู้จัก
 - 5.1 เพิ่มพูนความรู้ให้แก่อาชีพ โดยการเขียน การพูด การค้นคว้า การวิจัย การเป็นสมาชิกที่ดีของสมาคม องค์กรหรือสถาบันในทางการศึกษา
 - 5.2 ยึดถือขนบธรรมเนียมของผู้ที่เป็นครูและช่วยเหลือส่งเสริมเพื่อนครู
 - 5.3 ส่งเสริมแนะนำผู้ที่เข้ามาเป็นครูใหม่ และช่วยดูแลแนะนำควบคุมผู้ที่มา เป็นนักเรียนฝึกสอนในโรงเรียนของตน¹

กิลเบิร์ต (Gilbert) มีความเห็นว่า ครูที่ดีจะต้องประกอบไปด้วยลักษณะ ดังนี้ คือ ชอบและมีความรู้ในเนื้อหาวิชาที่สอนเป็นอย่างดี รักและสนใจเด็ก ใจกว้าง

¹สาโรจน์ บัวศรี, อ้างถึงใน โพนม วรรณศิริ, ผู้รวบรวม, "การประชุมทางวิชาการครูกับเสถียรภาพของประเทศ," วารสารสภาการศึกษาแห่งชาติ 4 (เมษายน 2513) : 42-44.

มีความรู้กว้างขวาง มีความจำแนกจำ มีอารมณ์ขัน และมีเมตตาธรรม¹

กิบสัน และฮันท์ (Gibson & Hunt) กล่าวว่า ครูจะปฏิบัติงานได้ผลดีและมีประสิทธิภาพของงานสูง ต้องมีลักษณะที่พึงประเิน 3 ลักษณะคือ

1. ความรู้ (Knowledge) กล่าวคือ ครูมีความรู้ในสาขาวิชาที่ตนสอนเป็นอย่างดี มีความรู้ความสามารถในการถ่ายทอดวิชาความรู้ วัฒนธรรม มีความเข้าใจในเรื่องการพัฒนาการของเด็ก การเรียนรู้ มีเทคนิควิธีสอนแบบต่าง ๆ ตลอดจนความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงาน

2. ทักษะ (Skills) จะต้องมีทักษะในการใช้ภาษา การเขียน การพูด เพื่อให้เด็กเข้าใจง่าย มีทักษะในการเข้าสมาคม และเป็นมนุษยสัมพันธ์ที่ดี มีทักษะในการค้นคว้าวิจัย และหาความรู้เพิ่มเติม หาทางแก้ปัญหาอย่างถูกต้องหลักวิชา และตรงกับข้อเท็จจริง ตลอดจนมีนิสัยรักงานครู

3. ความสนใจ (Interest) จะต้องสนใจนักเรียน สนใจวิชาที่ต้องสอนทุกวิชา มีความสนใจที่จะสอน สนใจชุมชนอันเป็นที่ตั้งของโรงเรียน สนใจที่จะร่วมมือกับเพื่อนร่วมอาชีพ สนใจที่จะพัฒนาอาชีพครูให้ก้าวหน้า²

กรัท และคอสติน (Grush and Costin) ให้ความเห็นว่าครูที่มีประสิทธิภาพควรเป็นครูที่มีความเชื่อมั่นตนเองสูง เป็นผู้นำที่ขยันขันแข็ง กล่าวคือ มีความสามารถ และมีความกระตือรือร้นในด้านการเรียนการสอน เป็นคนที่ซื่อสัตย์สุจริต น่าไว้วางใจ รักษาสัญญาที่ให้ไว้กับนักเรียนเสมอ เป็นคนที่เข้าใจนักเรียนได้ดี ควบคุมกิจกรรมในชั้นเรียน โดยการให้คำแนะนำปรึกษา ตลอดจนชี้แจงวัตถุประสงค์และเปิดให้มีการอภิปราย

¹Hignet Gilbert, The Art of Teaching (London : Methuen Co., 1951), pp. 31-39.

²Oliver R. Gibson and Harold C. Hunt, The School Personnel Administration (Boston : Houghton Mifflin Co., 1965), p. 242.

กันในด้านเรียน สามารถควบคุมชั้นเรียนได้ กระตุ้นให้นักเรียนกล้าที่จะแสดงความคิดเห็น
ให้ความรู้แก่นักเรียนให้ทันต่อความรู้ใหม่ที่เปลี่ยนแปลง ตลอดจนการเป็นคนเปี่ยมล้น¹

อาร์มสตรอง (Armstrong) ได้เสนอบทความเรื่องการประเมินผลการ
ปฏิบัติงานของครูที่มีประสิทธิภาพไว้เป็นข้อ ๆ ดังนี้

1. มีทักษะในการเตรียมการสอนที่มีประสิทธิภาพ
2. ประเมินผลการสอนของตนเอง
3. พัฒนาทักษะในการสอนของตนเอง
4. มีเทคนิคในการกระตุ้นนักเรียนให้สนใจเรียน
5. ใช้จิตวิทยาประยุกต์ให้เป็นประโยชน์แก่การสอน
6. กำหนดวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมในการเรียนการสอน
7. เข้าใจและนำหลักการเรียนรู้มาใช้ในการเรียนการสอน
8. สร้างบรรยากาศในห้องเรียนให้เป็นประชาธิปไตย
9. ปรับปรุงกิจกรรมในห้องเรียนให้สอดคล้องกับสภาพของสังคม
10. ปรับปรุงตนเองให้คุ้นเคยกับสภาพของกลุ่มนักเรียน
11. ช่วยเหลือนักเรียนที่มีปัญหา
12. จัดกิจกรรมและสภาพการเรียนให้ส่งเสริมลักษณะและพฤติกรรมที่

พึงปรารถนาของนักเรียน

13. ช่วยเหลือนักเรียนแต่ละคนให้ได้รับความสำเร็จ
14. พัฒนาตนเองทางด้านความรู้และสติปัญญา
15. มีเทคนิควิธีการวัดผลที่ดี และใช้ผลจากการทดสอบในการปรับปรุง

สภาพการเรียนการสอน

¹J.E. Grush and Frank Costin, "The Student As Consumer of the Teaching Process," American Education Research Journal 12 (Winter 1975) : 64.

16. มีเทคนิควิธีสอนพิเศษแก่นักเรียนที่เรียนได้เร็ว
17. ช่วยให้นักเรียนแต่ละคนได้รับความสำเร็จ
18. ช่วยลดความวิตกกังวลของนักเรียน
19. เมื่อมีปัญหาเกี่ยวกับนักเรียนควรติดต่อปรึกษากับผู้ปกครอง
20. ควรทำการศึกษานักเรียนเป็นรายบุคคล
21. ให้คำแนะนำช่วยเหลือนักเรียนที่ขาดทักษะในการทำงาน¹

ไวแกนค์ (Weigand) อธิบายไว้ว่า "ครูอาจารย์ที่มีสมรรถภาพการปฏิบัติดีงานมาก ต้องมีความสามารถทางทักษะอย่างดี 7 ประการคือ

1. ทักษะในการประเมินลำดับขั้นพัฒนาการทางสติปัญญา
2. ทักษะในการเขียนวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม
3. ทักษะในการเสริมแรงจูงใจ
4. ทักษะในการใช้คำถาม
5. ทักษะในการจัดลำดับขั้นการสอน
6. ทักษะในการวัดและประเมินผล
7. ทักษะในค่านิยมมนุษยสัมพันธ์²

คุณลักษณะของครูพลศึกษา

ครู เป็นบุคคลที่มีความสำคัญยิ่ง เนื่องจากครูเป็นผู้วางรากฐานทางการศึกษา แก่เยาวชนให้มีคุณภาพดี มีความรู้ รู้จักทำเนนชีวิตของตนให้เหมาะสมกับสภาพเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง ตลอดจนเป็นผู้ที่ค้ำจุนอยู่ในวัฒนธรรมของชาติ ครูพลศึกษาเป็นครูคน

¹Harold R. Armstrong, "Performance Evaluation," The National Elementary Principle 5 (February 1973) : 51.

²James E. Weigand, Implementing Teacher Competencies (New Jersey : Prentice-Hall, 1977), p. 1.

หนึ่งของโรงเรียนที่หน้าที่และความรับผิดชอบในการที่จะให้การศึกษแก่นักเรียน เพื่อให้
 ไต่ถักเรียนสามารถช่วยตนเองและมีชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีประสิทธิภาพ ฉะนั้น ใน
 การที่จะช่วยให้ครูพลศึกษาสามารถทำหน้าที่เหล่านี้ให้ได้อย่างสมบูรณ์ ครูพลศึกษาควรมี
 คุณลักษณะ เช่นเดียวกับครูอื่น ๆ อย่างไรก็ตามเนื่องจากหน้าที่ความรับผิดชอบ ตลอดจน
 ลักษณะงานของครูพลศึกษาส่วนใหญ่มีความแตกต่างและมีขอบข่ายของงานกว้างขวางกว่า
 ครูอื่น ๆ ครูพลศึกษาที่ดีจึงจำเป็นต้องมีคุณสมบัติแตกต่างหรือเพิ่มเติม นอกเหนือจากครู
 อื่น ๆ บาง ครูพลศึกษาที่จะสามารถปฏิบัติหน้าที่และภารกิจทางพลศึกษาได้ก็และมีประ
 สิทธิภาพจึงควรมีคุณลักษณะที่สำคัญดังที่นักการศึกษาต่าง ๆ ได้ให้ทัศนะไว้ดังนี้

วรรคคือ เพื่อบรรยาย ใ้กำหนดคุณลักษณะของครูพลศึกษาไว้ดังนี้คือ

1. เป็นผู้ที่มีความรู้ดีทั้งในด้านวิชาการศึกษาทั่วไป วิชาครู และวิชา
 พลศึกษา
2. เป็นผู้ที่มีความศรัทธาในวิชาชีพพลศึกษาอย่างแท้จริง
3. เป็นผู้ที่มีความรู้สึกในความรับผิดชอบ
4. เป็นผู้ที่มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และมีความกระตือรือร้น
5. เป็นผู้ที่บุคลิกภาพดี มีสุขภาพสมบูรณ์
6. เป็นผู้ที่มีความประพฤติดีใจโอบอ้อมอารี เชื่อเพื่อเชื่อแม่ และมั่นใจ
 เป็นนักกีฬา
7. เป็นผู้ที่รักเด็ก มีอารมณ์สนุกสนานร่าเริง¹

ส่วนอีก พวกบุตร กล่าววว่า วิชาพลศึกษาจะดีมากขึ้นเพียงใดโดยขึ้นอยู่กับ
 สมรรถภาพของครูพลศึกษา ครูพลศึกษาจำเป็นต้องอาศัยความรู้ ความสามารถ เพื่อให้
 การสอนวิชาพลศึกษา เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งความสำคัญของครูพลศึกษา ขึ้นอยู่กับ

1. ความรู้ทางวิชาการ

2. ความสามารถในการสอน
3. บุคลิกลักษณะ
4. ความมีมนุษยสัมพันธ์
5. มีคุณธรรมและความประพฤติดี
6. มีความเป็นพลเมืองดีในสังคมประชาธิปไตย¹

ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ มาฉิม บิลมาศ ที่ไว้จับถึงคุณลักษณะของครู
พลศึกษาที่พึงปรารถนา ปรากฏว่า ครูพลศึกษาควรมีคุณลักษณะในด้านต่าง ๆ ดังนี้

1. ด้านการสอน ควรเป็นผู้มีความรู้ ความเข้าใจ ความมุ่งหมายของ
หลักสูตรทางการพลศึกษา และมุ่งมุ่งหมายของการจัดการศึกษาของชาติ
2. ด้านสุขภาพทางกายและทางจิต ควรเป็นผู้มีความคล่องแคล่วว่องไว
และมีสมรรถภาพทางกายดี
3. ด้านวิชาการ เป็นผู้มีความรู้เรื่องอันตรายที่เกิดจากการเรียน
กิจกรรมพลศึกษาและเอาใจใส่ป้องกันโรคติดต่อ
4. ด้านบุคลิกภาพ เป็นผู้ที่มีการควบคุมอารมณ์และออกพินัยไม่ย่อท้อต่อ
อุปสรรคทั้งปวง
5. ด้านคุณธรรม ความประพฤติและการมีน้ำใจ เป็นนักกีฬา เป็นผู้
มีความรับผิดชอบในหน้าที่การงานและซื่อสัตย์สุจริต
6. ด้านมนุษยสัมพันธ์ ปรับตัวเข้ากับบุคคลอื่น ๆ ได้ดี และให้ความ
ร่วมมือในกิจกรรมพลศึกษาของนักเรียน
7. ด้านการอบรมและการปกครองและการเป็นผู้นำ เป็นตัวอย่างที่ดี
และรักษาความลับของนักเรียน

¹ สำอางค์ พ่วงบุตร, "ความสำคัญของครูพลศึกษาต่อวิชาชีพ," วารสาร
สุขศึกษา พลศึกษา และสันทนาการ 7 (เมษายน 2524) : 183-184.

8. คำนการ เป็นพล เมืองคีในสังคมประชาธิปไตย เป็นผู้ยึดมั่นในสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และรักษาความลับของราชการ

9. คำนการเชื่อมั่นในตนเองและความเป็นตัวของตัวเอง เป็นผู้ที่มีความภูมิใจในอาชีพ มีดีใจและชื่อตรงต่อตนเอง

10. คำนการกีฬาและความสามารถทางกีฬา เป็นผู้ที่สามารถสอนและเข้าร่วมกิจกรรมพลศึกษาได้หลายอย่าง และมีลักษณะท่าทางของนักกีฬา¹

จาสเซล และจอห์น (Cassel and Johns) ได้สำรวจความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญในสถาบันวิชาชีพ ครูใหญ่ ครูและนักเรียน เกี่ยวกับพฤติกรรมที่มีประสิทธิภาพและไม่มีประสิทธิภาพของครูพลศึกษา สรุปได้ดังนี้คือ

พฤติกรรมที่มีประสิทธิภาพต้องประกอบด้วย

1. มีความกระตือรือร้นดี เคน มีชีวิตชีวา
2. สนใจเด็ก เห็นอกเห็นใจนักเรียน มีความเป็นมิตร
3. มีอารมณ์ดี
4. ควบคุมตนเองได้
5. ยุติธรรม
6. ยอมรับความผิดพลาดของตน
7. ช่วยเหลือนักเรียนอย่างเต็มใจ ส่งเสริมให้ทำงานที่ดีที่สุด
8. ขึ้นหมักกับงานที่ทำได้
9. มีระเบียบไม่มาก เกินไป
10. มีความยืดหยุ่น
11. ทำงานอย่างมีแผนและจัดดำเนินการดี
12. มีความเพียรพยายาม อุตุนต่อสู้กับอุปสรรค

¹ นาคี บิลมาศ, "คุณลักษณะของครูพลศึกษาที่พึงปรารถนาสำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร" (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต ภาควิชาพลศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2522), หน้า จ.

ส่วนพฤติกรรมที่ไม่มีประสิทธิภาพเป็นดังนี้คือ

1. มีลักษณะ เบื่อหน่าย ไม่มีความสุข อารมณ์เสีย และเกรงเครียด
2. ไม่สนใจเด็ก ไม่สนใจปัญหาของเด็ก ลำเอียง ไม่มีความยุติธรรม
3. ไม่ยอมรับผิด
4. ขี้บ่น ใช้คำหยาบ ไม่ให้กำลังใจแก่นักเรียน
5. ไม่มีการวางแผนในการทำงาน หรือวางแผนน้อย
6. ใช้คำพูดไม่ชัดเจน
7. ชอบหัวเราะเยาะคนอื่น
8. ไม่ชอบให้ความช่วยเหลือผู้อื่น
9. ไม่มีการยืดหยุ่นในการทำงาน
10. ไม่สนใจต่อศักยภาพของนักเรียน¹

และได้พบว่า ครูพลศึกษาควรมีคุณลักษณะส่วนตัวในท่านต่าง ๆ ดังนี้

ด้านความสามารถในการประสานงานได้ก็ มีความกระตือรือร้น ฉลาด
 เยียบแหลมและมีสติปัญญา มีจินตนาการ และมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีลักษณะของ
 ความเป็นนักกีฬา ชอบบริการ และช่วยเหลือบุคคลอื่น มีอารมณ์ขัน มีวุฒิภาวะทาง
 ร่างกาย อารมณ์ และสังคม มีสุขภาพทั้งทางกายและทางจิตดี มีความเป็นมิตร เห็นใจ
 ผู้อื่น คล่องแคล่วว่องไว

ด้านความรู้และวิชาชีพ ครูพลศึกษาจะต้องช่วยสอน สนใจสร้างความรู้
 และวิชาชีพของตนเองเสมอ พยายามทำความคุ้นเคยกับอุปกรณ์เครื่องใช้ เขารวมในสมาคม
 วิชาชีพ และการประชุมของโรงเรียนเสมอ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ครูพลศึกษาจะต้อง
 พยายามปรับปรุงบุคลิกภาพ และความรู้ทางวิชาชีพของตนเองเสมอ เพื่อที่จะได้ทันต่อ

¹Russel N. Cassel and Johns W. Lloyd, "The Critical Characteristics of an Effective Teacher," Bulletin of the National Association of Secondary School Principals 44 (November 1960) : 512.

เหตุการณ์ ความก้าวหน้าทางวิชาการด้านต่าง ๆ

ท่านมนุษยสัมพันธ์ ครูพลศึกษาควรมีความสามารถในการพบปะพูดคุย สัมพันธ์กับบุคคลอื่น ๆ ได้ดี ด้วยการแสดงออกด้วยการอดมตัว ตรงไปตรงมา มีจรรยา ใญ่ในวิชาชีพของตน สามารถยอมรับฟังการวิพากษ์วิจารณ์ที่ก่อให้เกิดการสร้างสรรค์ เสริมปรับปรุง ตนเอง หรืองานของตนได้ และจะต้องมีความจริงจัง อกทน อุทิศตนที่จะช่วยเหลือเด็ก นักเรียน¹

Pape และ Means (Pape and Means) ได้กล่าวถึงคุณลักษณะและคุณสมบัติ ที่จำเป็นและสำคัญสำหรับครูพลศึกษาไว้ดังนี้

1. ครูพลศึกษาควรมีสุนภาพดีเยี่ยม มีความคล่องตัว ว่องไว มีทักษะในการ ใ้ช้กล่ามเนื้อต่าง ๆ เคลื่อนไหวได้อย่างถูกต้อง คล่องแคล่ว ควบความมั่นใจแต่มีใ้ช้หมาย ความว่า ครูพลศึกษาทุกคนต้องมีความชำนาญในกิจกรรมพลศึกษาทุกประ เภทเพียงแต่มี ความสามารถสาธิตทักษะบางอย่างได้ก็ โดยการนำกิจกรรมหลายอย่างมาใช้ร่วมกับเด็ก

2. ครูพลศึกษาควรเข้าใจบางถูกต้องว่า การพลศึกษาไม่ใช่การเล่น เกมสั หรือ เล่นกีฬาเท่านั้น แต่ยังเป็นกรเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ทั้งในและนอก โรงเรียน เพื่อส่งเสริมพัฒนาความเจริญด้านจิตใจ อารมณ์และสังคมของบุคคลทั่วไป

3. ครูพลศึกษาควรมีความกระตือรือร้น ใ้หาความรู้เพื่อส่งเสริมความ ก้าวหน้า และประสิทธิภาพด้านอาชีพของตนเสมอ

4. ครูพลศึกษาควรมีลักษณะของความเป็นผู้นำ พร้อมกับที่จะ เป็นผู้ตามที่ดีด้วย เพราะครูพลศึกษาย่อมมีอิทธิพลต่อการแสดงออกของพฤติกรรมต่าง ๆ ของผู้เรียน ครู พลศึกษาต้องไม่นำผู้เรียนทุกคนมา ควรสร้างและพัฒนาความเป็นผู้นำ และความเป็นตัว ของตัวเองแก่ผู้เรียนด้วย การเป็นผู้นำผู้ตามที่ดี ก็คือการมีมนุษยสัมพันธ์ดี เป็นที่ยอมรับ ของบุคคลอื่น ครูพลศึกษาจึงต้องพยายามสร้างสัมพันธ์อันดี ระหว่างตนเองกับนักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชนและผู้ร่วมงานเสมอ

¹ Ibid., pp. 119-124.

5. ครูพลศึกษาควรเป็นผู้ที่สนใจเด็ก รักเด็ก รักในอาชีพของตนเอง มีความสนใจ กระตือรือร้นที่จะสอนเสมอ แต่งกายสะอาดเรียบร้อยเหมาะสมตาม สถานการณ์ มีความจริงใจ เชื่อมั่นในตนเองและมีความเป็นมิตร ตรงกันข้ามถ้าครูพลศึกษามีบุคลิกภาพไม่ดี ไม่สนใจสอน แต่งกายไม่เรียบร้อยเหมาะสม ย่อมจะทำลายบรรยากาศในการเรียนการสอน ไม่สามารถสร้างแรงจูงใจให้แก่เด็กได้

นอกจากนี้ เพพ และมินส์ โค้คล่าวเพิ่มเติมเกี่ยวกับครูพลศึกษาที่มีประสิทธิภาพว่า ครูพลศึกษาที่ประสบผลสำเร็จในอาชีพมัก เป็นคนที่คิดเป็น แก้ปัญหา เป็น ซึ่งจะแสดงออกด้วยการ

1. สนใจอย่างจริงจัง เกี่ยวกับปัญหา และการแก้ปัญหาทางการศึกษา สามารถวิเคราะห์ปัญหาได้
2. มีความรับผิดชอบต่องานของตน เพื่อซ้จักความไม่สมบูรณ์ และสถานการณ์ที่ไม่พึงประสงค์
3. ครูพลศึกษาต้องรู้จักการวิเคราะห์สถานการณ์ และรู้วิธีการวางแผนงานที่มีประสิทธิภาพ
4. ครูพลศึกษาควรมีความสามารถในการปฏิบัติงานตามโครงการ หรือแผนงานของตนอย่างมีประสิทธิภาพ
5. ครูพลศึกษาควรมีลักษณะรูปร่างท่าทางดี มีกิจกรรมมาทเรียบร้อย นาคม เพราะการมีมารยาทดีเป็นพื้นฐานของการ เป็นนักกีฬาที่ดี ทำให้มีน้ำใจเป็นนักกีฬา
6. ครูพลศึกษาควรมีสติปัญญาสูงพอสมควร เพราะการพัฒนาทักษะใด ๆ ย่อมต้องอาศัยสติปัญญาที่จะช่วยให้เข้าใจในการปฏิบัติงานให้บรรลุผลได้อย่างมีประสิทธิภาพ ครูพลศึกษาควรมีทักษะ และความสามารถในการเขียน การพูด ได้ดี ซึ่งหมายความว่า มีสติปัญญาค้นทักษะที่สูงกว่าปกติ
7. ครูพลศึกษาที่มีประสิทธิภาพ ควรสามารถควบคุมพฤติกรรมของตนเองได้ ซึ่งคุณลักษณะดังกล่าว ครูพลศึกษา ย่อมมีความสามารถด้านนี้ต่างกัน ครูพลศึกษาที่ประสบผลสำเร็จในการทำงานมักจะเป็นบุคคลที่ปรับตัวเองได้ดี หมายความว่า ความคุมอารมณ์

ของตนเองได้แทบทุกสถานการณ์ ฉะนั้น ครูพลศึกษาที่มีคุณลักษณะดังกล่าวนี้ ย่อมจะเป็นที่ยอมรับและเป็นที่เชื่อถือของนักเรียนอยู่เสมอ งานสอนพลศึกษาต้องใช้ทั้งกำลังกายและกำลังใจ ทำให้เกิดความเครียดความล้าของจิตใจ และร่างกายได้ ดังนั้น ครูพลศึกษาจึงควรเข้าใจและพยายามให้เด็กเห็นคุณค่าของการพักผ่อนไปบ้าง ฉะนั้น กิจกรรมพลศึกษาที่นำมาปฏิบัติจึงควรจะแบ่งความสนุกสนาน ไม่เคร่งเครียด ซึ่งก็เป็นความสามารถของครู ที่จะใช้เทคนิคและทักษะในการใช้กิจกรรมนั้น อย่างสนุกสนานและมีประสิทธิภาพ¹

เบเลย์ และฟิลด์ (Bailey and Field) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบสำคัญที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพของครูพลศึกษา กล่าวคือ การศึกษาค้นคว้าความรู้ทั่วไปนอกเหนือจากการศึกษาค้นคว้าชีพ ทำให้ครูพลศึกษามีความรู้ความเข้าใจในเรื่องของสังคมมนุษย์ และปัญหาในสังคมตลอดจนความเป็นไปต่าง ๆ ในสังคม เช่น การศึกษาในเรื่องสังคมศึกษา การเมือง การปกครอง เศรษฐศาสตร์ มนุษยวิทยา วิทยาศาสตร์กายภาพ วิทยาศาสตร์ประยุกต์ต่าง ๆ เป็นต้น ส่วนในด้านการศึกษาศึกษาวิชาชีพนั้นต้องมีการเตรียมตัวมาเป็นอย่างดี เรียนรู้พื้นฐานการกีฬา กิจกรรมพลศึกษาต่าง ๆ วิทยาศาสตร์การเคลื่อนไหว วิธีการสอน เทคนิคการสอน การวัดผลและประเมินผลด้านพลศึกษา มีทักษะทางด้านการกีฬา นอกจากนี้ ครูพลศึกษาคควรจะเรียนรู้วิธีที่จะปรับปรุงประเมินผลตนเองอย่างไม่ลำเอียง ประเมินผลสุขภาพของนักเรียนได้ รู้พื้นฐานโรคภัยไข้เจ็บธรรมดาบ้าง นอกจากนี้ยังเสนอแนวสรุปเพิ่มเติมว่า ในการเตรียมครูพลศึกษาที่มีคุณภาพนั้น ควรจะได้ศึกษาวิชาต่อไปนี้เป็นพื้นฐานทางวิชาชีพด้วย เช่น วิชาสรีรวิทยา ชีวภาพของร่างกาย มนุษยวิทยา เคมี ฟิสิกส์ กายวิภาคสรีรวิทยามนุษย์ การออกกำลังกาย วิทยาศาสตร์การเคลื่อนไหว และการฝึกฝนทักษะทางกีฬาต่าง ๆ ตลอดจนเทคนิควิธีการสอนพลศึกษา สุขอนามัย และสันตนาการต่าง ๆ

¹ Laurence A. Pape and Larns E. Means, A Professional Career in Physical Education, pp. 38-47.

นอกจากคุณสมบัติทางวิชาชีพและความรู้ทั่วไปดังกล่าวแล้ว การศึกษาค้นคว้ากันระหว่างบุคคลก็มีความสำคัญและจำเป็นสำหรับครูพลศึกษา เพราะครูพลศึกษาต้องเกี่ยวข้องกับบุคคลหลายฝ่ายทั้งในและนอกโรงเรียน บังในปัจจุบันก็กิจกรรมพลศึกษากำลังมีบทบาทมากในชุมชน ครูพลศึกษาจึงต้องมีมนุษยสัมพันธ์ดี เพราะการมีมนุษยสัมพันธ์เป็นตัวกลางถ่ายทอดความคิด เช่น เกี่ยวกับการได้รับความดีของบุคคล ครูพลศึกษาจึงต้องพยายามฝึกฝน เรียนรู้การวิธภาษาใหญ่ถูกต้องและชัดเจนเข้าใจง่ายด้วย

ฟรอสท์ (Frost) ได้กล่าวถึงครูพลศึกษาที่มีประสิทธิภาพไว้ว่า ควรจะมีคุณสมบัติและคุณลักษณะดังต่อไปนี้

1. มีความรู้ในหลักวิชาที่พครู
2. มีความรู้พื้นฐานทางวิทยาศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับพลศึกษา
3. มีความรู้เกี่ยวกับมนุษย์และสิ่งแวดล้อม
4. มีความรู้เข้าใจซาบซึ้งในศิลปวัฒนธรรม
5. มีความรู้ความเข้าใจในกระบวนการเจริญเติบโตของร่างกาย
6. เข้าใจวิธีการ และเทคนิคการสอนสาขาวิชาที่พของตน
7. มีความรู้ความเข้าใจด้านปรัชญาการศึกษา และปรัชญาการพลศึกษา
8. มีความสามารถในการสร้างหลักสูตรพลศึกษา
9. มีความรู้ด้านการบริหารงานพลศึกษา
10. มีความรู้ด้านการประเมินผลนักเรียน
11. เข้าใจปัญหาสังคม
12. มีความเข้าใจในสัมพันธภาพภายในสังคม
13. เข้าใจประโยชน์ของการศึกษา กิจกรรมพลศึกษาและการออกกำลังกายที่มีผลต่อการพัฒนาบุคคล และสามารถนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อบุคคลอื่นได้ด้วย

James A. Baley and David A. Field, Physical Education and Physical Educator (Boston : Allyn Bacon Co., 1971), pp. 46-56.

14. เข้าใจประโยชน์ของการพลศึกษา และสามารถนำไปช่วยแก้ไขให้
ตระหนักถึงคุณค่าของตนเองและการเป็นตัวของตัวเอง

15. เข้าใจในความสัมพันธ์เบื้องต้นของพลศึกษากับวิชาสุขศึกษา สันทนาการ
และนำไปใช้เกี่ยวพันกันได้

16. มีความรู้ความเข้าใจและมีความสามารถในเทคโนโลยีใหม่ ๆ ตลอดจน
ความก้าวหน้าในคำภษา คำศัพท์ใหม่ ๆ¹

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องในประเทศไทย

ในปี พ.ศ. 2523 คณิศ เอี้ยวเจริญ ใ้ทำการวิจัยเรื่อง "ความคิดเห็น
ของผู้บริหารโรงเรียน ครู และครูพลศึกษาเกี่ยวกับสมรรถภาพของครูพลศึกษา" โดย
ส่งแบบสอบถามไปยังผู้บริหารโรงเรียน ครู และครูพลศึกษารวมทั้งสิ้น 315 คน ผล
การวิจัยพบว่า ทั้งผู้บริหารและครูอื่น ๆ มีความเห็นว่าครูพลศึกษาควรจะมีสมรรถภาพ
ในด้านต่อไปนี้อยู่ในระดับมาก คือ สมรรถภาพในด้านความเข้าใจและดราใช้หลักสูตร
การสอนและการบริหารทางด้านวิชาการ ด้านการปกครองชั้นเรียนและการแนะแนว
ด้านการมีมนุษยสัมพันธ์ ด้านการปรับปรุงบุคลิกภาพ ด้านความรับผิดชอบหน้าที่
ด้านการประเมินผล และด้านพฤติกรรมทั่วไป สำหรับครูพลศึกษายังมีความเห็นว่า
ครูพลศึกษาควรมีสมรรถภาพในด้านต่อไปนี้ในระดับมากที่สุด คือ ครูพลศึกษาจะต้อง
เห็นว่าการสอนพลศึกษาเป็นอาชีพที่มีเกียรติ ครูพลศึกษาจะต้องมีความสมบูรณ์ทั้งร่างกาย
และจิตใจ ต้องซื่อสัตย์สุจริตต่อหน้าที่และอาชีพของตน ครูพลศึกษาจะต้องเห็นว่าการ
สอนและการช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียน เป็นสิ่งที่สำคัญที่สุด ต้องมีความรักและศรัทธา

¹Reuben B. Frost อ้างใน Robert A. Cobb and Paul M.
Leepley, Contemporary Philosophies of Physical Education and
Atheletics (Columbus, Ohio : Chareles E. Merrill Publishing
Co., 1973), pp. 184-185.

ในอาชีพของตน ยินดีให้ความช่วยเหลือโรงเรียน สนใจและปรับปรุงวิชาชีพของตน มีระเบียบวินัยและความรับผิดชอบสูง มีความยุติธรรมตรงต่อเวลาและมีเหตุผลมีความรับผิดชอบในการสอน¹

ในปีเดียวกัน ชาดูชัย เรื่องขจร ได้ทำการวิจัยเรื่อง "ความคิดเห็นของผู้บริหารและอาจารย์ที่มีต่อสมรรถภาพการปฏิบัติงานของอาจารย์พลศึกษาในวิทยาลัยครู" โดยส่งแบบสอบถามไปยังผู้บริหาร จำนวน 180 คน อาจารย์วิชาการทั่วไป 288 คน และอาจารย์พลศึกษา 72 คน ผลการวิจัยพบว่า

1. ผู้บริหารมีความคิดเห็นว่า อาจารย์พลศึกษามีสมรรถภาพการปฏิบัติงานมากทุกด้านเรียงตามลำดับดังนี้ สมรรถภาพการปฏิบัติงานด้านพัฒนาบุคลิกภาพ ด้านการสร้างมนุษยสัมพันธ์ ด้านการสอนและการประเมินผล การจัดการแข่งขันกีฬา การปฏิบัติหน้าที่หัวหน้าภาควิชาพลศึกษา การจัดสถานที่อุปกรณ์และเครื่องอำนวยความสะดวกและการปฏิบัติหน้าที่พิเศษ

2. อาจารย์วิชาการทั่วไปมีความคิดเห็นว่า อาจารย์พลศึกษามีสมรรถภาพการปฏิบัติงานมากทุกด้านเรียงตามลำดับดังนี้ ด้านการสร้างมนุษยสัมพันธ์ การพัฒนาบุคลิกภาพ การสอนและการประเมินผล การปฏิบัติหน้าที่หัวหน้าภาควิชาพลศึกษา การจัดการแข่งขันกีฬา การจัดสถานที่ อุปกรณ์และเครื่องอำนวยความสะดวกและการปฏิบัติหน้าที่พิเศษ

3. อาจารย์พลศึกษามีความคิดเห็นว่า อาจารย์พลศึกษามีสมรรถภาพการปฏิบัติงานมากทุกด้านเรียงตามลำดับดังนี้ ด้านการพัฒนาบุคลิกภาพ การสร้างมนุษยสัมพันธ์ การจัดการแข่งขันกีฬา การปฏิบัติหน้าที่หัวหน้าภาควิชาพลศึกษา การจัดสถานที่

¹อนันต์ เอียวเจริญ, "ความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน ครู และครูพลศึกษา เกี่ยวกับสมรรถภาพของครูพลศึกษา" (วิทยานิพนธ์ปริญญาโท บัณฑิต ภาควิชาพลศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2523).

อุปกรณ์และเครื่องอำนวยความสะดวก และการปฏิบัติหน้าที่พิเศษ¹

ในปี พ.ศ. 2525 วิชา เล่าเรียนดี ได้ทำการวิจัยเรื่อง "ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนพลศึกษา เกี่ยวกับคุณลักษณะ คุณสมบัติ และความสามารถในการปฏิบัติงานของครูพลศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตการศึกษา 9" โดยส่งแบบสอบถามไปยังผู้บริหารโรงเรียนมัธยม จำนวน 182 คน และครูผู้สอนพลศึกษา จำนวน 259 คน ผลการวิจัยพบว่า

1. ความคิดเห็นของผู้บริหาร และครูผู้สอนพลศึกษาที่มีต่อคุณสมบัตินี้ของครูพลศึกษาคำนวณ ประสิทธิภาพ ความรู้ในวิชาความรู้ทั่วไป และความรู้ทางวิชาชีพ จากจำนวนคำถามทั้ง 23 ข้อแล้วพบว่า ทั้งผู้บริหาร และครูผู้สอนพลศึกษามีความคิดเห็นในเรื่องนี้อยู่ในระดับเห็นด้วย ยกเว้นเรื่องที่ว่า ครูพลศึกษาควรจะมีภาระงานที่ต่ำกว่าระดับปริญญาตรีขึ้นไป กลุ่มตัวอย่างประชากรทั้งสองกลุ่มมีความเห็นอยู่ในระดับไม่แน่ใจ และเรื่องที่ว่าครูพลศึกษาควรเป็นนักกีฬาออกเยี่ยมมากอน ทั้งสองกลุ่มมีความคิดเห็นอยู่ในระดับไม่เห็นด้วย

2. ความคิดเห็นที่มีต่อคุณลักษณะของครูพลศึกษาคำนวณบุคลิกภาพ จิตใจ อารมณ์ และสังคม จากจำนวน 25 ข้อมีความคิดเห็นในเรื่องนี้อยู่ในระดับเห็นด้วย ยกเว้นเรื่องที่ว่า ครูพลศึกษาควรมีรูปร่างหน้าตาดี ถึงถูกความสนใจของบุคคลทั่วไป และควรวางตัวให้เป็นที่เกรงขามตลอดเวลา มีความเห็นอยู่ในระดับไม่แน่ใจ และเรื่องที่ว่า ผู้ที่จะเป็นครูพลศึกษาไม่จำเป็นต้องมีสติปัญญาสูง มีความเห็นอยู่ในระดับไม่เห็นด้วย

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

¹ชาญชัย เรื่องขจร, "ความคิดเห็นของผู้บริหารและอาจารย์ที่มีต่อสมรรถภาพการปฏิบัติงานของอาจารย์พลศึกษาในวิทยาลัยครู" (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์ ภาควิชาพลศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2523).

3. ความคิดเห็นที่มีต่อความสามารถในการปฏิบัติงานของครูพลศึกษาท่าน
 ทัศนะ ความสามารถ การรับผิดชอบต่องาน ความสามารถในการตัดสินใจ ความสามารถ
 ในการมีส่วนร่วม และความสามารถในการประสานงาน จำนวน 22 ข้อ มีความคิดเห็น
 ในเรื่องนี้ในระดับเห็นด้วย ยกเว้น เรื่องที่ว่า การตัดสินใจของครูพลศึกษาจะต้องอาศัย
 สัญชาติญาณและไหวพริบมากกว่าอาศัยข้อมูล มีความคิดเห็นอยู่ในระดับไม่แน่ใจ และ
 เรื่องที่ว่า กิจกรรมทางวิชาการต่าง ๆ ที่จัดขึ้นในโรงเรียนครูพลศึกษาไม่มีความจำเป็น
 ต้องเข้าไปมีส่วนร่วม มีความเห็นอยู่ในระดับไม่เห็นด้วย¹

ในปีเดียวกัน สมบูรณ์ ดิซิติยงวรา ได้ทำการวิจัยเรื่อง "ความคิดเห็นของ
 ผู้บริหารการศึกษาและครูพลศึกษาในโรงเรียนราษฎร์ระดับประถมศึกษาในกรุงเทพ
 มหานคร เกี่ยวกับสมรรถภาพของครูพลศึกษา" โดยส่งแบบสอบถามไปยังผู้บริหารการ
 ศึกษา จำนวน 100 คน ครูพลศึกษา 100 คน ผลการวิจัยพบว่า ทั้งผู้บริหารการศึกษา
 และครูพลศึกษามีความเห็นว่าครูพลศึกษาในโรงเรียนราษฎร์ระดับประถมศึกษาควรมี
 สมรรถภาพมากในค่านต่อไปนี้คือ

ด้านความรู้ ครูพลศึกษาจะต้องมีความรู้ความเข้าใจว่าพลศึกษาไม่ใช่เป็น
 การเล่นกีฬาแต่เพียงอย่างเดียว มีความรู้เกี่ยวกับความเจริญเติบโตและการพัฒนาการ
 ของเด็ก

ด้านเทคนิควิธีสอนและการใช้อุปกรณ์ ครูพลศึกษาจะต้องจัดการสอนเป็นไปใน
 ลักษณะที่ให้นักเรียนแสดงออกและมีส่วนร่วมมากที่สุด รู้จักใช้แรงจูงใจในการสอน

ด้านคุณลักษณะและเจตคติ ครูพลศึกษาจะต้องมีความรักและศรัทธาในวิชาชีพ
 ของตน

¹ วิจารณ์ เล่าเรียนนี้, "ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนพลศึกษาเกี่ยวกับ
 คุณลักษณะ คุณสมบัติ และความสามารถในการปฏิบัติงานของครูพลศึกษาในโรงเรียน
 มัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตการศึกษา 9" (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทศาสตร
 ศึกษาด้านบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2525), หน้า จ-ฉ.

๒. **ด้านสุขภาพ** ครูพลศึกษาจะต้องมีความสมบูรณ์ทางร่างกายและหน้าที่ของร่างกาย ตระหนักในความสำคัญของวิชาพลศึกษาที่มีต่อสุขภาพทางกายและทางจิต

๓. **ด้านมนุษยสัมพันธ์** ครูพลศึกษาจะต้องให้ความร่วมมือในกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียนและชุมชน มีจิตใจเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ช่วยเหลือเพื่อนครูและนักเรียนทุกคน

๔. **ด้านบุคลิกภาพ** ครูพลศึกษาต้องมีความกระฉับกระเฉง คล่องแคล่วว่องไว รู้จักเอาใจใส่รักษาความสะอาดของร่างกายอยู่เสมอ

๕. **ด้านการปกครอง** ครูพลศึกษาจะต้องมีความสามารถปฏิบัติตามการปกครองแบบประชาธิปไตย สามารถกระตุ้นนักเรียนให้มีการยอมรับและปฏิบัติตามกฎระเบียบที่วางไว้ สามารถแก้ปัญหาเฉพาะหน้าที่อาจเกิดขึ้นได้ทันเวลาที่

๖. **ด้านการศึกษาและความสามารถทางกีฬา** ครูพลศึกษาจะต้องมีความสามารถสอนและเล่นกีฬาได้หลายอย่าง สามารถเป็นกรรมการตัดสินกีฬาโดยทั่วไปได้

๗. **ด้านการวัดและประเมินผล** ครูพลศึกษาจะต้องเข้าใจหลักและวิธีการประเมินผลทางพลศึกษาอย่างดี สามารถวัดผลได้ด้วยการสังเกต สามารถประเมินผลได้ตรงตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

๘. **ด้านการให้บริการ** ครูพลศึกษาจะต้องมีความสามารถในการจัดการแข่งขันกีฬารายในโรงเรียน สามารถแนะนำแหล่งวิทยากรต่าง ๆ ให้เด็กได้^๑

ศูนย์วิทยุทรัพยากร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

^๑สมบุรณ์ ลิขิตยงวรา, "ความคิดเห็นของผู้บริหารการศึกษาและครูพลศึกษาในโรงเรียนราษฎร์ระดับประถมศึกษาในกรุงเทพมหานคร เกี่ยวกับสมรรถภาพครูพลศึกษา" (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทศึกษาศาสตร์ สาขาวิชาพลศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2525), หน้า จ.

งานวิจัยในต่างประเทศ

ในปี ค.ศ. 1980 คาร์ลอส (Carlos) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "เนื้อหาที่มี
เหตุผลของสมรรถภาพในการสอนสำหรับการเริ่มเป็นครูพลศึกษาในเอสไพริโต ซานโต
บราซิล" (Content Validation of Teaching Competencies for Beginning
Physical Education Teacher in Espirito, Brazil) โดยมีจุด
มุ่งหมายเพื่อหาความแม่นยำของสมรรถภาพในการสอนที่สำคัญ สำหรับการ เริ่มเป็นครู
พลศึกษา ซึ่งได้ทำการรวบรวมและแก้ไขปรับปรุงแบบสมรรถภาพของครูพลศึกษา จาก
แหล่งวิทยาการที่สำคัญต่าง ๆ และรวบรวมได้ 64 รายการ ได้นำไปให้นักพลศึกษา 3
กลุ่ม จำนวน 76 คน พิจารณาสมรรถภาพทั้ง 64 รายการนั้น ผลการวิเคราะห์ข้อมูล
พบว่า มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .87 สำหรับการทดสอบครั้งแรกและ
หลัง ส่วนความแม่นยำมีสมรรถภาพ 6 รายการที่ใช้ไม่ได้ ข้อสรุปของการศึกษาในครั้งนี้
นี้ถือว่าการใช้เกณฑ์สมรรถภาพครูพลศึกษานี้มีประโยชน์สำหรับใช้เป็นแบบแผนของสมรรถ
ภาพครูพลศึกษา ซึ่งนักการศึกษาที่มีความเห็นร่วมกันว่าสมรรถภาพของการเริ่มเป็นครู
พลศึกษามีความสำคัญ¹

ในปีเดียวกัน แอน (Ann) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "เครื่องชี้พฤติกรรมของ
ความสามารถเฉพาะตัวในการสอนวิชาพลศึกษา" โดยทำการสังเกตครูพลศึกษาอย่าง
เป็นระบบในขณะที่สอน จำนวน 29 คน สังเกตพฤติกรรมของครูที่สอนแบบบรรยายในรูป
พาทาง สัญญาเมื่อ-หน้า การเคลื่อนไหว ผลการวิจัยพบว่า พฤติกรรมของครูที่สอน
แบบบรรยายกลุ่มที่มีความสามารถสูงแตกต่างกับกลุ่มที่มีความสามารถต่ำอย่างมีนัยสำคัญ
ที่ระดับ .01 ซึ่งได้แก่ คำนวณประโยคที่ใช้กับบุคคล ประโยคสนทนา การใช้คำถาม

¹Carlos Coutinho, "Content Validation of Teaching Competencies for Beginning Physical Education Teachers in Espirito Santo, Brazil," Dissertation Abstracts International 41 (October 1980) : 1476-A.

เสียงจริงใจ และคำพูดที่ใช้ ส่วนพฤติกรรมของครูที่สอนแบบสาธิต จะต่างกัน เฉพาะด้านการแสดงออกทางสีหน้า และน้ำหนักของเสียง โดยเฉพาะกลุ่มที่มีความสามารถสูงจะยิ้มและหัวเราะมากกว่า กลุ่มที่มีความสามารถต่ำจะเงิบ การศึกษาในครั้งนี้สรุปเพิ่มเติมว่า กลุ่มที่มีความสามารถสูงจะกระฉับกระเฉงและพูดคุยกับนักเรียน สร้างความสัมพันธ์ตั้งแต่เริ่มเรียน เพื่อดึงดูดความสนใจของนักเรียน ควรเน้นพฤติกรรมทางสังคมของครูให้มีความสัมพันธ์กับสมรรถภาพในการสอนด้วย¹

ในปี ค.ศ. 1981 ลี (Lee) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "ความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถภาพที่สำคัญกับหลักสูตร ในวิชาพลศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษาในไอโอวา" โดยใช้แบบสอบถาม สอบถามนักเรียนปีสุดท้าย 6 คน เป็นชาย 3 คน หญิง 3 คน หัวหน้าหมวดพลศึกษาจากการสุ่ม 201 โรงเรียน และนักการศึกษาจาก 21 สถาบัน ผลการวิจัยพบว่า

1. หัวหน้าหมวดพลศึกษา พิจารณาสมรรถภาพต่อไปนี้สำคัญมากกว่าสมรรถภาพท่านอื่น ๆ คือ การสาธิตความรู้ เกี่ยวกับการออกกำลังกายที่แต่ละคนสามารถนำไปใช้ได้ตลอดชีวิต การสาธิตทักษะที่จำเป็นจะต้องใช้ในชีวิตต่อไป การสาธิตความรู้เกี่ยวกับกฎเกณฑ์ และการพลิกแพลงที่จะใช้ชีวิตต่อไป และกิจกรรมที่ควรรู้
2. นักเรียนปีสุดท้ายและนักการศึกษาต่างเห็นว่า สมรรถภาพต่อไปนี้สำคัญมากกว่าท่านอื่น ๆ คือ การสาธิตความรู้ เกี่ยวกับการออกกำลังกายที่แต่ละคนสามารถนำไปใช้ได้ตลอดชีวิต กิจกรรมที่ดีที่สุดสำหรับความต้องการของแต่ละคน และการประเมินความก้าวหน้าของตนเองในโปรแกรมสมรรถภาพทางกาย
3. นักการศึกษาและหัวหน้าหมวดพลศึกษาพิจารณถึงสมรรถภาพที่เลือกมาว่ามีความสำคัญมากกว่าที่นักเรียนเลือกมา

¹Patricia Ann, "Behavioral Indicators of Interpersonal Teaching Competence in Physical Education," Dissertation Abstracts International 41 (July 1980) : 158-A.

4. ผู้ตอบแบบสอบถามทั้ง 3 กลุ่มต่างพิจารณาว่า สมรรถภาพในการดำเนินชีวิตมีความสำคัญมากกว่าระเบียบ กฎเกณฑ์ และสมรรถภาพการเคลื่อนไหว
5. ระเบียบ กฎเกณฑ์ในการดำเนินชีวิตเป็นเนื้อหาที่เกินของโรงเรียนมัธยมศึกษาในไอโอวา
6. หัวหน้าหมวดพลศึกษาและนักเรียนปัสกท่าย เห็นว่า เปอร์เซนต์ที่จะให้เวลาในแต่ละเนื้อหานั้นไม่มีผลต่อสมรรถภาพของแต่ละคน¹

ศูนย์วิทยทรัพยากร

¹Dan Lee, "Relationships Between Important Competencies and Curriculums in Physical Education in Iowa High Schools," Dissertation Abstracts International 41 (February 1981) : 3472-A.